

Robert Langeac

Het verborgen leven in God

HOOFDSTUK III

Één met God

GOD, HET DIEPSTE MIDDELPUNT VAN DE ZIEL

ZOALS EEN STEEN, ZEGT MEN, DOOR ZIJN GEWICHT naar het middelpunt der aarde streeft, en daar vanzelf heen zou vallen, als naar de plaats van zijn uiteindelijke rust, zo, en nog veel sterker, streeft onze ziel, o God, uit al de kracht van haar liefde naar U. In dit zich bewegen van de ziel naar U kan men opeenvolgende punten tellen, even zoveel halten en rustplaatsen, vanwaar de ziel opnieuw naar U, mijn God, voortsnel met een steeds vaster gerichte blik, een ongeduldiger liefde en steeds vuriger verlangen, die aan haar voortgaan een wondere versnelling geven. Maar étapsgewijze, van de ene halte tot de andere, van punt tot punt verder gaande, komt de ziel tenslotte tot U. Dan houdt zij stil. Zij hoeft niet verder voort te gaan, want zij heeft het doel van haar verlangen en het eind van haar weg bereikt. Zij is op haar bestemming. Zij mag rusten in het vredige en definitieve bezit van haar Schat en haar Al.

GOD, DE WOONPLAATS VAN DE ZIEL

Inderdaad, God heeft Zich in het diepste der ziel een woning voorbehouden, waar de ziel zelf niet kan binnengaan zonder een bijzondere vergunning van Hem. En daar is zij nu binnengeleid, niet slechts voor enkele ogenblikken, maar, naar het haar toeschijnt, voor altijd. God heeft haar eerst op de hoogte gebracht van het bestaan van dit verblijf. Dan heeft Hij in haar het vurige verlangen gewekt, er binnen te gaan. Dit verlangen is steeds groter geworden. Na een tijd van pijnlijke loutering is het tenslotte verwezenlijkt. De ziel heeft de woning van haar Vader betreden. Zij heeft de indruk, er voor blijvend te wonen. Maar hiermede is niet alles gezegd. Het huis van God is immers God zelf. Dus geleidt Hij Zijn kind binnen in Zichzelf en laat het in Zich wonen. Het woord van St Paulus wordt nu voor zo'n ziel een ervaren werkelijkheid, ja, een beleven: *In Hem leven, bewegen en zijn wij*. Leven in God, dat is voortaan haar deel. Want haar rust, haar verkwikking en haar voedsel is God Zelf. Zij voelt dat nieuwe krachten haar geschonken worden: het leven, een goddelijk leven, stroomt overvloedig in haar. Zij denkt en niet zonder reden —, dat God haar gebracht heeft in de grond van haar eigen wezen, en dat zij op die geheimzinnige plaats, waar het eindige het oneindige raakt, Hem aantreft, terwijl Hij, als de tederste der moeders, erin opgaat Zijn kind het leven, kracht, vrede en vreugde te geven. Dan roept zij overgelukkig uit: *God zelf vernieuwt mijn ziel*.

VERTROUWELIJKHEID

Als het zoeken een einde neemt, begint het bezitten. De ziel en God zijn nog slechts één, niet naar wezen, maar in kennis en liefde. Twee naturen in eenzelfde geest en eenzelfde liefde. Dit is diepste vertrouwelijkheid, volmaakte gemeenzaamheid; de eenheid, waarin ieder nochtans zichzelf blijft. Men is Hem; en Hij is ons. Men is alles, wat Hij is en men heeft al, wat Hij heeft. Men kent Hem, men ziet Hem bijna. Men voelt Hem en smaakt Hem, men geniet in Hem, men leeft en sterft in Hem. Ja, men zou nu sterven, wanneer Hijzelf niet

wilde, dat men nog bleef leven. Het leven dat men ontvangen heeft, het leven dat men is, moet men aan anderen geven en daarom blijft men nog leven. Maar wanneer deze opdracht van God vervuld is, zal de laatste sluier wegvallen en zal de eeuwigheid beginnen: *Interminabilis vitae, tota simul et perfecta possessio*, het volkomen en volle bezit van een leven zonder einde.

Hoe verder men komt, des te meer gaat men Gods volmaaktheid genieten. Deze volmaaktheid gaat steeds verder ons bestaan doortrekken, met als tijden van een ogenschijnlijke stilstand. Dan komt er een nieuwe golf, die verder rolt dan de voorafgaande en uit diepere diepte schijnt te komen. Niets is zoeter dan deze uitbreiding van Gods werking, die uitgaat van het diepste der ziel en steeds verder om zich grijpt, tot in de periferie, waar ons leven de zintuiglijke wereld raakt. Dan welt er uit het hart een vurig gebed op. Zo het waar is, dat ik U bezit, mijn God, maak dan dat ik U ook aan anderen geven mag. Dan schijnt onze hand te putten uit een diep verborgen schat, en te geven, als maar te geven. Welk 'n zaligheid !

HET BEZITTEN VAN GOD IS EEN WERKELIJKHEID

Hoe verwonderlijk en verbijsterend het ook op het eerste gezicht klinkt, men moet blijven herhalen, dat dit bezit van God door de ziel *de hoogste werkelijkheid* op aarde is. Er zijn zielen, die in volle waarheid zeggen kunnen: „God is mijn”. En dat is dan geen illusie noch een overdrijving. Het is de getrouwe weergave van de werkelijkheid. Dit bezit van God heeft graden, het is waar, en zeer verschillende graden. Maar wat alle graden gemeen hebben is hetgeen het Hooglied zeer goed weergeeft met de woorden: *Mijn Welbeminde behoort mij toe*. Vroeger verlangde de ziel naar God. Zij zocht Hem, zij luisterde naar Zijn stem, zij zag Hem even vluchtig; zij werd zich zelfs bewust, dat Hij heel dicht bij haar was, en zij bij Hem, diep in haar binnenste. Maar tussen het zoeken van God, het Hem daarna vinden en vooral het bezitten van God ligt als het ware nog een afgrond. Dat is heel iets anders. En dat andere is alles !

Als God de ziel toebehoort, dan behoort ook de ziel God toe. Zij geeft zichzelf, God aanvaardt haar. Hij neemt bezit van haar en de inwendige ziel is zich hiervan bewust. Zij verliest noch haar natuur, noch haar persoonlijkheid. Toch behoort zij niet meer zichzelf toe ! Zij heeft van ganser harte afstand gedaan van het recht op haarzelf, een ander oefent dat in haar plaats uit. Die ander is God zelf. Maar dat verarmt haar niet, integendeel: het betekent een nieuwe verrijking. De ziel brengt vruchten voort, waartoe zij zichzelf niet in staat wist. Rustig geniet zij van deze vruchten en vindt daarin een heerlijke voorsmaak van de eeuwigheid. Maar boven alles waardeert zij het gevoel van bevrijding, een echte vrijheid, die haar opgetogen doet zijn van vreugde. Dat is de vrijheid der kinderen Gods. Men lijdt er zo onder aan zichzelf toe te behoren. *Ik ben van mijn Beminde en mijn Beminde is mij*. Hoe meer God mij in bezit neemt, des te meer mag ook ik Hem bezitten. Al Zijn rijkdommen zijn van mij. Ik deel in Zijn wetenschap, Zijn Wijsheid, Zijn Macht, Zijn Goedheid. Niemand kan iets begrijpen van deze wonderbare gemeenschap van goederen. Het is een soort gelijkheid, of beter een soort eenwording. De ziel heeft de zekere indruk vergoddelijkt te zijn. Zij is bij God, Zij is God in de zin waarin dit voor een arm schepsel mogelijk is. Niet tevreden met haar aldus te doen delen in Zijn natuur en Zijn innerlijk leven, laat de goede God haar bij tijden ook deelnemen aan het bestuur van de wereld. In haar houdt dan de aanbiddelijke Drievuldigheid haar beraadslaging en zij woont deze bij, ontroerd en vol bewondering.

HET GEESTELIJK „HUWELIJK”

Waarom spreekt men hier van huwelijk ? Vanwege het onontbindbaar karakter van deze vereniging. De ziel is dan bevestigd in de genade, zo zegt althans de H. Joannes van het Kruis. Het is een onverbrekelijk contract, een trouw voor eeuwig gezworen. Gij zult altijd Uw bruid beminnen, mijn God, en zij zal U steeds liefhebben. Zo begrijpt het de inwendige ziel. Hoewel zij het voor buitenstaanders niet bewijzen kan, is zij er voor zichzelf diep van overtuigd. Overigens houdt zij zich ondanks deze zekerheid, waarvan zij zich vooral op sommige tijden zeer sterk bewust is, toch in de gewone gang van het leven in niets ontslagen van de regels van de christelijke deugd van voorzichtigheid. Zij ziet integendeel duidelijk en klaar in, hoe onontbeerlijk het voor haar is, zich aan deze regels te onderwerpen en in niets af te wijken van de wegen der gehoorzaamheid. God bestuurt haar en Hij verlicht degenen, die haar in Zijn naam leiden. Zij leeft in vrede.

DE ZIEL DEELT IN HET LEVEN VAN DE DRIEENE GOD

Gij hebt de zielen geschapen naar Uw beeld, o God, Gij hebt ze op U doen gelijken. Daarna hebt ge hun Uw eigen leven medegedeeld. Middels de schaduwen van het geloof geloven zij wat Gij ziet; zij verhoppen wat Gij bezit; zij beminnen wat Gij bemint, dat is Uzelf. Zij kunnen dus, dank zij het bovennatuurlijk levensbeginsel, dat Gij diep in hun binnenste gelegd hebt, U zelf „raken” in Uw eigen innerlijk leven, echt deelhebben aan dit gelukzalig leven, op hun wijze Uw aanbeddelyk Woord spreken, op hun beurt Uw Geest van Liefde voortbrengen. En onder de zachte, maar onweerstaanbare aandrang van deze goddelijke Geest dan weer terugvloeiën naar U, o Vader en Zoon, en zonder ophouden en met immer nieuwe vreugde deze zalige en vredige kringloop opnieuw beginnen. Bestaat er ter wereld iets, wat schoner is dan een ziel, die Uw leven leeft, mijn God ? Er komt een tijd, waarop Gij wilt, dat de ziel, die aldus Uw leven onder de schaduwen van het geloof beleeft, plotseling deze schaduwen bijna volledig ziet verdwijnen. Een wondere klaarheid doordringt haar dan geheel. Zij wordt inwendig geheel verlicht zonder te weten hoe, zonder de lichtbron te zien, die dat zachte licht uitstraalt. In de straling van dat licht ziet zij zichzelf leven van Uw leven, delend in Uw eigen kennis en liefde, uitsprekend Uw Woord, o Vader, en ademend Uw Geest van Liefde, o Vader, o Zoon; brandend van liefde, o goddelijke Geest. Zij ziet, zij voelt zich leven van U, in U, gelijk aan U, o aanbeddelyke Drieëenheid ! Zij is schoner dan ooit te voren. Zoals in U, zo is ook in haar alles orde, macht, luister, harmonie en vrede.

CHRISTUS TREEDT BINNEN IN DE ZIEL

Het verlangen van de bruid wordt verwezenlijkt; haar gebed vindt verhooring. Jezus komt tot haar. Hij betreedt haar tuin. Hoe dringt Gij binnen in de ziel die U bemint, o God ? Niemand weet het. Zij weet het zelf ook niet. Dat is het geheim van Uw Almacht en Uw Liefde. Overigens interesseert haar niet het „hoe” van Uw tegenwoordigheid, maar het feit zelf. Welnu, dit laatste is zeker. Iets geheimnisvol, iets dieps, vredigs en zeer zoets heeft zich in haar afgespeeld. Het komt haar voor, dat Degene, Die zij zozeer bemint, maar Die Zich tot nu toe verborgen gehouden had diep in haar hart, Zijn rustplaats heeft willen verlaten en zich onmerkbaar een weg gebaad heeft, als het ware door haar wezen heen, en nu in al Zijn bekoorlijkheid in het hoogste punt daarvan te voorschijn gekomen is. Men zou willen spreken van een lieflijk ontluiken van de Beminde in die sferen, waar de ziel gewoonlijk verblijft.

Maar opdat de inwendige ziel niet zou kunnen twifelen aan de werkelijkheid van haar geluk, wil Jezus zelf haar zekerheid komen geven. Hij spreekt tot haar. Soms bedient Hij Zich van de gewone taal van Zijn bruid. Zij hoort duidelijk een inwendige stem, die haar zegt: *Ik ben binnengegaan in mijn tuin, Mijn zuster en bruid.* Meestal spreekt Hij tot haar zonder woorden. Het is een zuiver geestelijke taal. De ziel begrijpt, dat men haar iets openbaart en ook wat dat is. Alles heeft plaats in het zuivere verstand. Zij wordt onderricht zonder gedruis van woorden, zonder enige moeite of inspanning. Zij heeft slechts te luisteren. Overigens kan zij niet anders. Maar de zoete plicht, die zij heeft om naar zulke strelende woorden te luisteren, maakt het nog aantrekkelijker voor haar. God is Geest. De ziel is ook geest. Waarom zou God dan Zijn gedachte niet aan Zijn bruid kunnen mededelen zonder de zintuigen, zelfs de inwendige, in te schakelen.

WAARDIGHEID EN HARMONIE VAN DE INWENDIGE ZIEL

Wanneer men een inwendige ziel ontmoet, wordt men getroffen door haar innemendheid en door haar waardig en vlot optreden. Men zou zeggen dat zij van Koninklijke bloede was, en dat is waar ! Zij is koningsdochter, zij is koningin. Zijt Gij, o Jezus, niet de Koning der koningen ? Is zij niet Uw bruid ? Waarom zich dan verwonderen ? Alles bij haar deelt in deze Koninklijke adeldom: haar woorden en gebaren, haar houding en heel haar gang geven hiervan blijk. Zij zijn bevallig, ingetogen en vastberaden. Zij loopt zonder lawaai te maken, zij trekt niet de aandacht en valt toch in de smaak, zij bereikt haar doel als vanzelf. Ternauwernood heeft men iets van haar optreden gemerkt, zo beheerst is zij in haar werk; zij heeft het juiste maatgevoel. Zij handelt en spreekt precies zoals het moet, en weet op het juiste moment te zwijgen. Maar dit uitwendige is nog slechts een weerspiegeling. Bovenal schoon is het inwendige, dat Gij ziet o God. Een volmaakte orde heerst daar. De geringste inwendige bewegingen zijn in deze ziel vol gratie. Zij behagen aan U en bevallen U. Zij worden allen ingegeven door Uw Liefde. Deze liefde is hun enig beginsel en enig doel. Zij is ook hun norm. Ja, alle gedachten van deze ziel zijn liefdesgedachten. Zo is het ook met haar verlangen en haar handelingen.

Een diepe harmonie heerst in deze ziel. De zeer vaardige Artist, die de H. Geest is, werkt reeds lange tijd aan haar. Van haar wil, die kneedbaar is als klei en hard als goud, maakte Hij een keten, zonder één zwakke plaats, die alle vermogens onderling volmaakt verenigd houdt. De zintuiglijke vermogens dienen en gehoorzamen de inwendige. Deze op hun beurt staan weer onder het gezag van de wil, die volkomen doordrongen is van de goddelijke Liefde. Heel deze zo geordende inwendige wereld heeft iets krachtigs, welgevalligs en sterks, dat U, mijn God, aantrekt, omdat het als een afstraling is van Uw eigen harmonische enkelvoudigheid, die in haar, als men het zo zeggen mag, Uw talloze oneindige volmaaktheden samensmelt en vereent. Wanneer men U vanuit dit gezichtspunt beschouwt, is één woord voldoende om alles te zeggen: „Liefde”. Dit woord is ook voldoende om alles over Uw bruid te zeggen.

HAAR EENVOUD

De inwendige ziel heeft de vrede lief. Haar voorkeur gaat uit naar een heel eenvoudig leven. Zij is bescheiden in haar eisen. De nederigste bezigheden van het dagelijkse leven mishagen haar niet, integendeel. Zij wijdt zich gaarne daaraan. Stil haar tuin bewerken, er over waken, dat hij er keurig en goed onderhouden uitziet. De kleine deugden aankweken. Belangstelling hebben voor het grassprietje, voor de bloem, die ontlukt of verwelkt. Zie daar wat zij heerlijk vindt. Niets mag, naar haar mening, verwaarloosd worden, wanneer het er om gaat haar hart aangenamer te maken aan het Hart van God, het in elk opzicht meer gelijkvormig te maken aan het Hart van Jezus.

HAAR GEMAK VAN HANDELEN

Door de achtereenvolgende louteringen zijn het verstand, de liefde, de wil en de verbeelding van de inwendige ziel weer geheel gezuiverd. Zij zijn ontdaan van alle geschapen vormen. Alles is verdwenen. Het vuur der Liefde heeft alles verbrand. Bepaalde gewoonten zelfs van denken, willen. enz. zijn, al is het niet zonder grote pijn, uitgeroeid. De vermogens zijn echter niet vernietigd door deze bewerking, die hen tot in de wortel aantastte, integendeel. Zij zijn buigzamer, sterker en beter geschikt voor het goede dan ooit. Zij hebben iets weg van de vermogens van de eerste mens, zoals deze voortkwam uit de handen van zijn schepper. Of het nu gaat over natuurlijke of bovennatuurlijke daden, over actie of contemplatie, steeds werken de vermogens, die volkomen vrij en buigzaam zijn in Gods handen, met hetzelfde gemak. Zij bewegen zich als het ware zonder enige moeite in deze twee werelden. Zij gaan met groot gemak van de ene naar de andere wereld, dank zij de kennis, die de ziel krijgt over hun verhouding en hun diepere eenheid. Is God immers niet de Schepper van beide orden ? Ziet de ziel door haar innige vereniging met God de dingen niet zo'n beetje zoals God ze ziet, en wil zij ze niet, zoals God ze wil ? Hoe zuiverder de vermogens van de ziel zijn, des te goddelijker zijn ze ook, en des te beter harmoniëren ze derhalve met God's werken. Daar komt juist het grote gemak vandaan, waarmee de inwendige ziel van de contemplatie overgaat tot de actie en omgekeerd.

DE ZIEL SLUIMERT IN GOD

Hier begint het inwendige leven tussen God en de ziel. Zij zijn altijd tezamen, en laten elkaar niet alleen. Wie de een ziet, ziet ook de ander. Men zou zeggen, dat zij geheel één zijn, hoewel zij volkomen onderscheiden blijven. Er zijn echter uren, waarop deze intimiteit nog groter wordt. Dat gebeurt, wanneer de activiteit naar buiten ophoudt en de inwendige ziel heel alleen tegenover God zich bevindt en bij Hem een zoete rust geniet. Dan is de stilte volkomen, diep haar inkeer, en spreekt zij tot Hem op gedempte toon en met lange pauzen, waarin alleen nog maar het kloppen van het hart gehoord wordt. Het zijn de ogenblikken van rust, waarin de wil een zoete vrede geniet in God. Als de inwendige ziel in het diepst van haar wezen met haar God verenigd is, dan bestaat er niets meer voor haar. Hoe inniger zij met God verenigd is, hoe dieper is ook haar mysterieuze slaap.

Er komt in haar een grote leegte, dan een diepe rust en tenslotte een volkomen stilte. Niets bestaat er meer voor haar. Zij hoort niets meer, ziet niets meer en denkt aan geen enkel ding meer in het bijzonder. Toch leeft zij. Men zou zeggen, dat zij al de krachten van haar vermogens in haar wezen heeft teruggetrokken. Zij heeft alles stil gelegd. Maar alleen om intenser te beminnen. Al haar krachten trekt zij samen in haar hart. Beminnen, alleen beminnen, dat is haar enige wens en haar enige bezigheid. Zij schijnt dood te zijn, en toch, zij leeft intenser dan ooit.

Tevoren vervreemdden de dingen van deze wereld haar min of meer van God. Nu daarentegen vervreemdt God haar van deze wereld. Hij neemt haar geheel in bezit. Hij over meestert haar, haar ziel, en soms ook het lichaam. Zij kan zeggen, en met haar degenen, die op de hoogte zijn van haar toestand, „dat zij er niet meer is". En dat is de waarheid. De ziel is meer „daar, waar zij bemint dan in het lichaam, dat zij bezielt". Welnu zij bemint, en degene die zij bemint is God. Zij is dus in Hem.

Tenslotte is de ziel in deze toestand van slaap waarlijk gelukkig. Zij deelt in het geluk van God zelf. Dit geluk overweldigt haar geheel. Het doordringt haar, zonder dat zij weet hoe ! Geen enkele inspanning wordt dan van haar gevraagd; zij hoeft slechts te ontvangen en in vrede te genieten. Dat doet zij ook heel eenvoudig. Niets is in staat een idee te geven van deze geheel goddelijke vreugde. Zij heeft niets weg van de vreugden van deze wereld. Zij is van een andere orde. Haar wezenlijke inhoud is anders, zoals ook haar herkomst anders is. In niets zijn zij te vergelijken. Men moet er wel over spreken, maar het is nooit juist; menselijke woorden schieten hier te kort. Wat men wel zeggen kan, is, dat deze vreugde al het goede van deze wereld op een oneindige wijze overtreft. De ziel die ze ervaart, heeft dus het recht om stil en rustig van haar geluk te genieten, en zolang ingeslapen te blijven voor de wereld, als zij wil.

DE OVERWONNENE VAN DE GODDELIJKE LIEFDE

De inwendige ziel is werkelijk de overwonnene van de goddelijke Liefde. Hij heeft haar misschien lange tijd belegerd. Maar tenslotte heeft Hij zich van haar meester gemaakt. Onder luide overwinningskreten en vreugdegeroep heeft Hij op haar Zijn banier geplant: het Kruis. Voortaan regeert Hij over haar als overwinnaar. Alles is van Hem: haar geest en hart, haar zinnen en haar bezit. Vol verrukking aldus door de goddelijke Liefde overmeesterd te zijn, bezingt de inwendige ziel de schoonheid, de macht en glorie van haar Koning ! Wanneer zij nog enige droefheid in zich bespeuren kon, dan zou het alleen maar zijn, omdat zij zich zolang verzet heeft tegen de aanvallen van God. Zij vreesde haar vrijheid te verliezen, wanneer zij de poorten van haar hart voor Hem opende. Zij begrijpt nu, dat de ware vrijheid bestaat in het slaaf-zijn van de goddelijke Liefde. Zij meende, dat alles haar ontnomen zou worden: zij weet nu, dat alles haar geschonken is.

Maar zij is niet alleen de overwonnene van de Liefde, zij is ook haar buit. Zij leeft van de Liefde, maar men kan ook zeggen, dat zij er door verteerd wordt en er aan sterft. Een inwendig vuur verslindt haar onophoudelijk, dag en nacht. In het begin nog klein, wordt dit vuur van uur tot uur groter, en groeit uit tot een onmetelijke brand. Niets ontsnapt er aan. Het tast alles aan, zuivert alles, voedt zich met alles en verandert alles van gedaante. Een aandachtig waarnemer zou merken, dat er in deze ziel iets geheimzinnigs en goddelijks geschiedt. Hoe inderdaad 't aan te leggen, deze brandende vuurgloed zo goed verborgen te houden, dat geen enkel schijnsel hem verraad ! Dat is bijna onmogelijk. Overigens komt er een ogenblik, waarop de goede God zelf deze liefdebrand tenslotte op een of andere wijze naar buiten laat uitslaan. Eerst overwonnen. daarna slachtoffer van de „Liefde", wordt de inwendige ziel dan de heraut van de eeuwige Liefde. Zij preekt die Liefde en verspreidt haar. Het milieu, waarin zij haar leven slijt, doet weinig ter zake; ook in de diepste eenzaamheid blijft haar programma hetzelfde; al kan zij niet spreken of schrijven, zij kan toch overal en altijd bidden, lijden en beminnen.

ZUIVERHEID, MACHT EN RIJKDOM DER LIEFDE

Mijn God, wat is zij zuiver, Uw Liefde ! Het is de Liefde van een geest. Zij weet niets af van wat St Paulus het vlees noemt, en het vlees kent de Liefde niet. Zij is niet van de wereld van het vlees; zij staat oneindig ver daarboven. Maar meer nog: zij bindt de strijd aan met het vlees, en wel een strijd, die onverzoenlijk is. Wil de Liefde in ons kunnen leven en vrij in ons kunnen uitbloeien, dan moet het vlees zich terug trekken, langzamerhand wegwijnen en tenslotte sterven. Een geheimzinnig duel heeft er plaats, waarvan onze ziel zowel het strijdtoneel als de inzet is.

Duizend maal gelukkig te prijzen is Zij, die niet de smartelijke, maar noodzakelijke zuivering hoefde te ondergaan om met U verenigd te worden.

Uw Liefde is sterk, o mijn God ! Men kan zich heel veilig op haar verlaten. Nooit ontzinkt zij ons. De ziel, die zich aan haar hecht, wordt even sterk en onwankelbaar als zij. Zij kan in haar zintuiglijke vermogens het onvermijdelijke komen en gaan van de emoties nog wel ervaren, maar haar diepste kern wordt er niet door beroerd. Zij is gevestigd op het sterke fundament van Uw Liefde. Wanneer een bekoring haar rust tracht te

verstoren, behoeft de inwendige ziel zich slechts te hechten aan Uw Liefde om deze bekoring onschadelijk te maken en haar te zien verdwijnen. Uw Liefde is haar toevluchtsoord, haar sterke burcht. Daar weet zij zich veilig. Niemand zou haar dan iets kunnen doen. Zij beschermt haar van alle kanten. Zij beschut haar van alle zijden. Zij is die lichtende en tegelijk donkere wolk, die haar geleidt en verbergt. Zij voelt zich echt omgeven door een mysterieuze invloed, die haar versterkt, vertrouwen geeft, verkwikt en op een weldadige wijze nieuw leven instort.

Uw Liefde is rijk, mijn God. Zij is een schat en bevat alle goed. Zij is onuitputtelijk. Alles verkrijg ik door haar. Zij zelf is de eerste gave, geheel om niet en in vrijheid gegeven. Waarom hebt Gij mij bemind, mijn God ? Alleen maar, omdat Gij dat wilde, en omdat Gij goed zijt. Door mij Uw Hart te geven, hebt Gij mij alles gegeven. Zijt Gij immers niet de oneindige Almacht? En staat Uw Almacht niet als ten dienste van Uw Liefde ?

LIEFDE-WONDE

Het is een geheimzinnige kwaal, waaraan Uw bruid lijdt en waarover zij klaagt. Maar Gij kent ze, mijn God. Gij, die haar zelf veroorzaakt hebt ... Gij hebt de ziel eerst een kleine wonde toegebracht aan haar hart: ternauwernood kon zij het voelen. Maar geleidelijk is die wonde groter en dieper geworden. De ziel is nog slechts één grote wonde, die niemand meer kan verbinden, en die bij iedere aanraking heviger pijn doet. Hoewel deze pijn toch ook weer zoet is, wordt ze ondragelijk. De ziel zucht, klaagt, schreeuwt het uit. Zij weet heel goed dat er maar één geneesmiddel is voor haar kwaal: een grotere liefde, die haar zal bevrijden van haar lichaam, haar zal doen sterven en haar tenslotte voor altijd in Uw armen zal werpen. Minstens wil zij haar enige geneesheer dicht bij haar hebben: en dat zijt Gij, o mijn God. Gij hebt overigens deze beminde ziel alleen maar zo diep uitgegraven om haar te vervullen van Uzelf. Gij zijt het voedsel voor het vuur dat Gij ontstoken hebt; voedt het dus: het kan slechts leven van U !

O mijn God, alle zielen zouden door dit geheimzinnige letsel getroffen moeten worden. Zijt Gij niet de volmaakte Goedheid en de oneindige Schoonheid ? Is ons hart niet door U en voor U geschapen ? Waarom zijn er dan zo weinig zielen, die U waarlijk beminnen ? Daarvoor moeten wij niet U, mijn God, de schuld geven, maar alleen onszelf. Gij staat aan de deur van ons hart. Gij klopt duizenden keren aan. Maar wij horen dat kloppen van U niet, het is te rumoerig in ons hart. Of als wij het horen, dan gaan wij er nog niet toe over, U open te doen en U onze wil geheel en al te geven. Eigenlijk is onze ziel ziek, en lijdt zij aan een dodelijke ziekte: de eigenliefde; terwijl zij lijden moest aan een ziekte, die haar het leven in volle heerlijkheid en voor altijd schenken zou: de kwaal van Uw Liefde, o mijn God ! Heer, genees ons van deze menselijke kwaal ! Heer, maak ons ziek van Uw goddelijke Goedheid, en laat deze ziekte ons doen sterven.

VERHEVEN BOVEN HAAR VERMOGENS ONTVANGT DE ZIEL GOD'S VERTROUWELIJKE MEDEDELINGEN

De inwendige ziel is dus boven haarzelf verheven. Zij weet zich niet alleen verheven boven haar zintuiglijke vermogens, maar ook boven haar geestelijke vermogens, haar verstand en haar wil. God zelf heeft haar naar deze hoogte gevoerd, naar dit hoogste punt van de geest, dat de Hemel te raken schijnt. Daar hoort zij in vrede en rust, in diep stilzwijgen, maar intens levend en beminrend, de stem van haar God, die haar dit ene woord zegt: „Zie”. Het is het uur van de verlichtingen en innerlijke openbaringen, van geheime en vertrouwelijke mededelingen. Haar ogen gaan open. De ziel ziet de aarde zoals men haar ziet vanuit de Hemel. De ziel ziet de Hemel, zoals men deze zou moeten zien vanaf de aarde, als men slechts wist te zien. Schouwend in de oneindige diepten ziet zij alles, Hemel en aarde, met één blik.

Wanneer de Beminde een vertrouwelijke mededeling te doen heeft, dan is dit het ogenblik, dat Hij daarvoor uitkiest. Zonder gedruis van woorden, bijna buiten de ziel om, zegt Hij haar wat Hij te zeggen heeft. Tot het gewone leven teruggekeerd, bewaart zij een algemene en vage, maar zeer reële herinnering aan deze inspraken van Hem. Later komen haar deze inspraken, die diep in haar verborgen waren, op het juiste ogenblik weer eenvoudig en als vanzelf voor de geest, en met een dergelijke preciesheid en zekerheid en zo praktisch, dat zij daarover verwonderd en verheugd is. Onder invloed van de Geest van Waarheid en Liefde is dat geheimzinnige zaad rustig en op de vastgestelde tijd ontkiemd. Zelfs wanneer het goddelijk Woord zich ermee vergenoegd heeft, de beminnde ziel dichter tot Zich te trekken, is zij, door haar deelname aan Hem, die het Licht is, meer

verlicht geworden. Teruggekeerd te midden van de dingen, bekijkt deze ziel ze niet meer met dezelfde ogen, en waardeert zij ze op een geheel andere wijze. Zij staat er anders tegenover en de dingen spreken haar anders aan.

HAAR GODDELIJK KENNEN

God wil de inwendige ziel eenzelfde kijk geven op de dingen, als Hij zelf heeft. Hij onthult Zijn geheimen aan Zijn vrienden, en gewoonlijk met groter duidelijkheid naarmate Hij hen meer bemint. Eerst is het de wereld der natuur, die haar met een tot nu toe ongekende scherpte en helderheid haar schoonheid en volmaaktheid, de verscheidenheid van haar elementen en hun volkomen harmonie laat zien. De hemelen worden een boek, dat haar van de Wijsheid, de Macht en Goedheid van God verhaalt: *Coeli enarrant gloriam Dei*. De hemelen verhalen de glorie van God (Ps. 19,1).

Daarna is het de wereld der genade, die in een nieuw licht komt te staan en voor de inwendige ziel een altijd nieuw en immer boeiend schouwspel wordt. Waarlijk, wat is het werk van God in de zielen toch schoon! Met welk een geduld wacht Hij op de zielen, hoe barmhartig ontvangt Hij haar, met welk een fijne tact heft Hij ze weer op, en hoe edelmoedig is Zijn liefde tot haar! Alles schijnt voor één enkele ziel klaar te staan: de H. Drieëenheid, Jezus, het Vlees geworden Woord, Zijn Bruid en stichting: de Kerk, de Sacramenten, de genade, de mensen en zelfs de stoffelijke wereld: *Quoniam diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum*. God leidt alles ten goede voor hen, die Hem liefhebben (Rom. 8,28).

Dit alles mag de inwendige ziel in groter klaarheid schouwen, zowel in haar persoonlijk leven als in het leven van anderen. Maar vóór alles wil God haar toch Zichzelf openbaren. Zeer zeker, niet alle sluiers van het geloof vallen weg; maar die blijven, belemmeren de verhouding tussen de ziel en God niet meer. Zij gaat met Hem om, alsof zij Hem zag, en dit te meer eenvoudig, daar zij Hem in haar hart voelt leven, Hem smaakt en bezit. Dit bewust bezitten is zelf een soort experimentele kennis van God, zoals men ongeveer zou hebben bij een vrucht, die men vanwege zijn slechte ogen wel een beetje wazig ziet, maar die men toch met veel smaak opeet. De twee wijzen, waarop de ziel God kan kennen. n.l. door geloof en liefde, gaan hier samen, en doen de ziel volledig en echt genieten: het is een voorsmaak van het eeuwige geluk.

HAAR RIJKE KENNIS VAN GODS EIGENSCHAPPEN

Wanneer de ziel voor de eerste keer in God treedt, heeft zij een gevoel als iemand, die plotseling terecht zou komen in een grote zaal, vol met de rijkste en meest verschillende schatten. Zij neemt ze niet allen in het bijzonder, stuk voor stuk, in zich op, maar krijgt er slechts een algemeen beeld van. Maar dit geeft haar een uniek genot, dat in zekere zin samengesteld is uit alle vreugden, die zij zou smaken, als het haar gegeven was al die schatten apart te bewonderen. Die schatten zijn Uw eigenschappen, o God.

Als de ziel bij U intreedt, dan ziet zij ze met één oogopslag, en geniet ze allen tegelijk. Gij zijt immers rijkdom en eenvoud tegelijk. De indruk, die Gij op geest en hart maakt, bezit iets van allebei. De bekoorlijkheid van deze voor de ziel zo geheel nieuwe vreugde wordt nog verhoogd door iets onzegbaars, iets oneindigs diep, dat deze vreugde als een lichte aroma doortrekt en dat het eigen kenmerk is van de echte goddelijke genietingen.

Geleidelijk aan wendt de ziel eraan in dit inwendig vertrek te leven. Zij woont er. Zij neemt er haar intrek. Wanneer zij het moet verlaten, doet het haar verdriet; zij voelt zich dan slecht op haar gemak, zoals iemand die zich niet thuis weet. Zodra zij kan, keert zij er terug. Zij vraagt nederig aan haar God, haar opnieuw binnen te laten. God verhoort haar niet altijd dadelijk. Dan bidt zij en wacht zij af, vol rustig vertrouwen. Maar als een waarlijk trouwe maagd blijft zij dan bedacht op de geringste beweging, die een voorbode kan zijn van de komst van de Bruidegom. Er komt een ogenblik, dat God haar als het ware helemaal opnieuw bij Zich binnen laat. Nieuw licht, nieuwe verwondering; ook nieuwe vreugden, en hoeveel intenser nu! Zo wordt haar getrouwheid beloond: *Euge serve bone et fidelis, intra in gaudium domini tui*. Heel best, goede en getrouwe knecht, ga binnen in de vreugde van uw Heren (Math. 25,21).

Het vage genot, dat de ziel sinds haar eerste ontmoeting met God ondervindt, wordt nu langzamerhand scherper en meer genuanceerd. Beurtelings laat elk van God's eigenschappen zich beter kennen en dieper genieten. De ziel deelt er dan dieper en meer bewust in. Men wordt wat men bemint. En in dit geval gaat dit gemakkelijker, daar God zelf werkelijk in de ziel woont. Hij is als het ware vlak bij. Zodra Hij maar verschijnt, werpt zich de

wil naar Hem en hecht zich aan Hem met alle macht. Het is als een bewuste omschepping van de ziel in God, nu eens in het algemeen en vaag, dan weer scherper en duidelijker, in de vorm van delen in de Macht, de Wijsheid, de Goedheid, de Barmhartigheid of welke andere eigenschap van God ook! Dit kan ook geschieden in de vorm van een één-wording hetzij niet de gehele Drievuldigheid, hetzij met elk van de drie aanbiddelijke Personen afzonderlijk.

Iedere Persoon van de H. Drievuldigheid verenigt Zich met de ziel afzonderlijk (hoewel de daad aan hen Drieën gemeen blijft), en maakt haar aan Zich gelijkvormig, opdat de ziel op dezelfde wijze kan handelen als deze Persoon en daarin haar geluk kan vinden.

God openbaart vooral Zijn Macht, Wijsheid en Schoonheid. God openbaart Zich steeds meer aan de inwendige ziel. Hij geeft haar enig inzicht in de Macht en de Wijsheid, waarmede Hij de wereld bestuurt. Zijn handen zijn sterk als die van een stoere werkman, zij zijn fijn en soepel als die van een kunstenaar. Niets ontglipt aan deze goddelijke handen. Niets kan ze weerstaan. Zij leiden alles, mensen en dingen, zoals zij willen. Uit deze handen komen wonderen, als evenzoveel edelstenen, die haar sieren. De bruid ziet wat deze goddelijke Werkman in sommige zielen bewerkt: iets meesterlijke, dat Hij weet te vormen uit menselijk materiaal. Zij staat hierover verbaasd en verwonderd. Wat is er schoner om te zien, o God, dan het werk van Uw Liefde in een ziel? Wat een ijver, wat een tederheid, en soms — het is waar — wat een harde slagen om haar aan alles te onthechten! Wat een geduld om haar grondig te zuiveren, wat een toewijding en vaardigheid om haar te verfraaien, wat een vuur om haar te ontgloeien en wat een krachtige drang om haar boven alles en boven haar zelf uit te heffen, opdat zij U mateloos zou beminnen en U onverschrokken zou verkondigen. Wat is er schoner dan de ziel van een Heilige? Het is toch de goede God, die door Zijn machtige genade haar gemaakt heeft tot wat zij is? Gelukkig degene, die God in de wereld werkzaam ziet! In de grond is het materiaal, dat God bewerkt, steeds hetzelfde. Toch is de toestand, waarin dit materiaal zich vóór de bewerking bevindt, van geval tot geval zeer verschillend. Er zijn zielen, die nooit de zonde of minstens de doodzonde gekend hebben. Er zijn er ook, die aan de heerschappij der zonde onderworpen zijn geweest, maar slechts korte tijd. Tenslotte zijn er die alle treden van de afgrond zijn afgedaald en er lange en droeve jaren in geleefd hebben. Voor Gods Macht maakt het weinig uit: aan haar is alles onderworpen. Zij kan van een verstokt zondaar evengoed een heilige maken als van een onschuldige ziel. En soms doet zij het. Niets is schoner dan God's hand aan het werk te zien: zij haalt uit de modder, zij wast en reinigt, zij; besnoeit en snijdt weg, zij polijst en vormt om. Zij werkt niet alleen van buiten af, maar vooral van binnen uit. En nogmaals, God's hand alleen kan dit doen. En zelfs wanneer zij zich bedient van een instrument, is zij het toch, die daarmede en daardoor werkt.

Het is schoon om te zien hoe de zielen geleidelijk van gedaante veranderen onder deze goddelijke inwerking. Zij zijn als evenzoveel wonderwerken, voortgekomen uit de vaardige handen van de goddelijke Werkman. Kostbare stenen, bestemd om het hemels Jeruzalem te sieren, even talrijk en verscheiden van vorm als van kleur, en, in één woord, verrukkelijk schoon! Wij kennen er zo slechts enkelen hier beneden, en dan nog oppervlakkig. Om hen in hun schoonheid te zien, hebben wij het licht van de Hemel nodig. Daar alleen zullen wij heel hun rijkdom kunnen bewonderen en de bekoorlijkheid van die machtige en soepele handen, waaruit zij zijn voortgekomen.

God is de soevereine Schoonheid, de Schoonheid zelf. Het enige wezen, waaraan niets goeds zou kunnen ontbreken en dat daarom oneindig volmaakt is, en bij wie slechts orde, eenheid, enkelvormigheid is, omdat alle mogelijke en denkbare volmaaktheden in Hem zo volledig één zijn met Zijn Wezen.

In de kennis, die Hij heeft van Zichzelf, vindt Hij een eindeloze vreugde. Is Hij niet de eeuwige Bewonderaar van Zijn eeuwige Schoonheid? Hij is daarom het oerbeeld van alle schoonheid.

Wanneer ik mij van U, o God, laat aftrekken, heb ik het gevoel, dat ik wegga uit het licht en in de duisternis kom. Zozeer worden de ogen gekwetst door alles wat Gij niet zijt! Voor wie U slechts eenmaal in Uw ondoorgrondelijk licht heeft mogen zien, is al het andere zo misvormd en lelijk. Zelfs die schepselen te zien, die nog de beste afstraling van Uw wezen zijn, doet haar dan bijna pijn. Zij zijn U niet, mijn God! En U slechts wil de ziel altijd beter beschouwen, door U wil zij steeds sterker en dieper geboeid worden. Onophoudelijk komt haar het woord van St Augustinus op de lippen: „O Schoonheid, altijd oud, altijd nieuw, te laat heb ik U gekend, te laat U bemind.”

Ja, mijn God, Gij zijt een en al Goedheid, Schoonheid en Bevalligheid. De schepselen die Gij geschapen hebt zijn zeer schoon, maar toch kan hun schoonheid het niet halen bij de Uwe. Al het schone en goede komt alleen van U. Wat Gij geeft, vermindert het Uwe niet, want Gij bezit alles in oneindige mate.

O, laat mij, die zo verlang gelukkig te zijn, toch inzien, dat in U alle geluk en vreugde gelegen is. Wist ik toch tot U te gaan, mijzelf dronken te drinken aan Uw Schoonheid, mij te voeden met Uw Goedheid, mij te verheugen in Uw Vreugde en zonder ophouden en als mateloos Uw Geluk te smaken! Dat alles is mogelijk, dat alleen de waarheid; dat alles is noodzakelijk: *Gij zult liefhebben...*, en daarom: Gij zult goed zijn van Mijn Goedheid, schoon van Mijn Schoonheid, dronken van Mijn Geluk. O, mijn God, nu, nu en voor altijd.

DE GODDELIJKE GEUREN

De ziel, die tot God nadert, ervaart soms in haar binnenste de zoete gewaarwording van wonderbare geuren, die haar omwasemen en geheel doordringen. Het betreft hier geen natuurlijke geuren, die de zinnen strelen: neen. Maar de geestelijke realiteiten kunnen zich aan de ziel openbaren op een wijze, die enige gelijkenis vertoont met de geurige uitwaseming van de stoffelijke wereld. In deze zin kan men spreken van geestelijke geuren. Het bijzondere van hen is, dat zij niet slechts duizendmaal aangenamer zijn dan de meest uitgelezen balsem, maar dat zij ook — en dit vooral — het bovennatuurlijk leven vermeerderen. Zij geven nieuwe kracht en fleur. Onder hun inwerking opent zich de ziel: zij ademt licht. Zij groeit. Het leven, een geheel goddelijk leven, wordt haar van binnenuit ingestort. Zij is er zich van bewust en vat er de directe oorzaak van, n.l. deze geheimzinnige geuren.

Wanneer de goede God de ziel als het ware in direct contact brengt met de geestelijke werkelijkheden en vooral met Hemzelf, gebeurt er iets, wat te vergelijken is met het waarnemen van de zinnelijke eigenschappen van de lichamen, met het waarnemen van geuren bijvoorbeeld. God's Goedheid heeft een geheel eigen geur, evenals Zijn Zachtmoedigheid en al God's andere eigenschappen. Het is precies alsof de ziel werkelijk een geestelijk reukorgaan heeft, dat door de Schepper afgestemd is op de dingen van de bovennatuurlijke orde, en dat de ziel in staat stelt die te herkennen aan hun geur. Wanneer de ziel in menselijke taal de ervaringen van haar innig verkeer met God wil weergeven vindt zij geen betere vergelijking dan deze: „De goddelijke dingen doen mij genietingen smaken, die, in de geestelijke orde, voor mij zijn wat in de zintuiglijke orde de genietingen zijn voor het reukorgaan, dat vol is van de geur der bloemen”.

In deze intimiteit wil God met Zijn Bruid spreken. Zijn lippen gaan half open. De inwendige ziel ziet dan heel hun bekoorlijkheid. Zelfs voor ze een klank gevormd hebben, hebben zij de ziel in verrukking gebracht door hun fijne vorm en de zoete geur, die zij ademen. Dit betekent natuurlijk niet, dat God lippen heeft, of dat Jezus de Zijne een ogenblik laat beschouwen, zoals Hij zou kunnen doen. Maar de inwendige ziel en God zijn elkaar dan zó nabij, dat zij als het ware van mond tot mond met elkaar kunnen spreken ¹⁾. Alles wat wel gevormde menselijke lippen alleen al door hun vorm aan echte, diepe en zuivere genegenheid zouden kunnen uitdrukken, dat leest de ziel af van datgene wat, voor haar, als het ware de mond van haar God is. Door elk zich plooiën of bewegen van die geheimzinnige lippen begrijpt zij, dat zij welgevallig is aan haar God en dat zij door Hem bemind wordt.

Een lieflijke geur ontsnapt aan de goddelijke lippen. Men zou zeggen, dat hij uit de diepste diepte van God's hart komt. Hij bevat al de heerlijkheden van de andere geuren en laat deze de inwendige ziel smaken. Waarom zou God's Wezen niet zijn eigen geur hebben? Zo tenminste denkt de bruid er over in het gezegende uur van haar vereniging met Hem.

Deze geur, die zij „wezenlijk” mag noemen, deze „zuivere myrrhe”, doet haar reeds iets smaken van de hemelse geneugten; een geur als van balsem omgeeft haar geheel. Door deze onzichtbare en toch zo werkelijke sfeer voelt zij zich tegelijk afgezonderd en beschermd. Zij kan dan God ongestoord beminnen. Dat doet zij dan ook zonder redeneren, zonder inspanning, maar onder de stuwning van een goddelijke aandrang, die haar tegelijk verwondert en geruststelt. Zij is ontroerd door deze nieuwe levenswijze, die zij niet kende, althans niet in deze graad, maar zij voelt, dat dit het ware leven is, en zij jubelt het uit van vreugde.

¹⁾ Men denkt hier aan een schone tekst van de H. Joannes van het Kruis: „God deelt zich niet aan de ziel mede door middel van enig mom..., van iets wat op Hem zou lijken of van een gestalte; want dit heeft Hij niet nodig, maar Hij deelt zich mede van mond tot mond, d.i. in de zuivere en ontblote wezenheid van God in liefde, die de mond van God is, tot de zuivere en ontblote wezenheid van de ziel, die de mond is van de in liefde tot God ontstoken ziel. (*Bestijging van de Berg Carmel*, Boek II, hfdst. 16).

DE JUBEL VAN DE ZIEL

De Liefde Gods heeft iets „warms“, dat het wezen van de ziel verruimt en verkwikt. Onder haar invloed voelt de ziel zich groeien; haar ontvankelijkheid voor het geluk neemt toe en wordt tegelijk verzadigd. Om onder de werking van het vuur van deze Liefde opnieuw toe te nemen en opnieuw verzadigd te worden. En zo gaat het door, bijna onophoudelijk. De ziel, die gegrepen wordt door Uw Liefde, o mijn God, heeft het gevoel, dat een geheel inwendig leven zich in haar ontwikkelt en openbloeit. Soms wordt die vurige liefdesdrang zó sterk, dat de ziel het niet meer verdragen kan. Dan wordt zelfs het lichamenhart verruimd, zoals wij zien in het leven van de H. Philippus Neri b.v., of het krijgt het gevoel doorboord te worden met een pijl, zoals bij de H. Teresia van Avila. Dan krijgt het hart zijn volle wijidheid.

Het is een heerlijke ontroering, die de ziel ervaart, wanneer zij zich voor de eerste keer onmiddellijk met haar God verenigd voelt, wanneer Zij Hem in haar diepste grond op geestelijke wijze beroert, wanneer zij die wonderlijke goddelijke kus krijgt, wanneer zij tenslotte zich bewust wordt, dat zij doordringt in God en God haar geheel doordringt. Een spons in de oceaan, maar in een oceaan van louter geluk, dat zij met heel haar wezen kennen en smaken mag, zo stelt zij zich achteraf haar geluk voor. Op het moment zelf echter schreit zij tranen van geluk. Het doet haar zo goed, zich verenigd te weten met God, en zich zo bemind te voelen! Het is zo'n nieuwe ervaring, zo iets geheel anders dan wat zij zich voorstelde, dat zij een heilige siddering door zich voelt gaan. Zo men durfde, en om toch iets te doen begrijpen van wat zich dan afspeelt, zou men zeggen, dat zij tot in merg en been ontroerd wordt van geluk. Soms ondervindt ook het lichaam op zijn wijze hier iets van. Maar wat het lichaam ervaart, is niet het wezenlijke van dit geluk, evenmin als het beste, in de verste verte niet. De ziel kent haar eigen geneugten, en dat zijn de enig ware.

Bij elk bezoek van God neemt deze vreugde toe. Zij is steeds dezelfde en toch ondergaat men haar iedere keer als iets totaal nieuws. God's eigen vreugde gaat dan zoet de ziel doorstromen. En het is in God dat ze genoten wordt.

Wat de vreugde van de ziel nog verhoogt is de ontdekking, dat er ook nog andere zielen zijn, die evenals zij op dezelfde wijze delen in het geluk van God. Het geluk van deze zielen vergroot het hare. De wereld van het geestelijke biedt een schouwspel, dat tegelijkertijd groots en bekoorlijk is: het zijn de zielen die gegrepen zijn door de liefde tot Jezus. Alle zuivere harten, die Hem kennen, behoren Hem toe. Hij oefent op hen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit. Er zijn bloemen, die met de zon meedraaien van Oost naar West. Jezus is de Zon der zielen. Zijn licht verlicht haar, en zij koesteren zich in de stralen van Zijn Liefde. Hij trekt haar aan, trekt haar in zekere zin tot Zichzelf op. Steeds is haar blik vol genegenheid op Hem gericht. Zij beminnen Hem met een sterke liefde, grenzeloos! Hoe zuiverder zij zijn, des te meer hechten zij zich aan Hem. Het fijnste, het edelste en grootmoedigste der aarde behoort Hem toe. Ja, Jezus, in de letterlijke zin van het woord is het waar, dat de zuivere zielen U beminnen met een onvergelykelijke liefde. Het is zoet dit te constateren; en verrukkelijk het te beschouwen.

DE ZIEL ZINGT

Door te spreken en vooral door te zingen geeft men luide en onbeschroomd, blij en vol enthousiasme uiting aan de diepste gevoelens van het hart ten opzichte van U. Gij hebt het recht — en wel het volste recht op deze uitwendige uiting van de achting, die de ziel voor U heeft en van de genegenheid, die zij U toedraagt. Overigens moet de inwendige ziel zich aldus uiten; zij kan niet anders, althans soms.... Zij zou dan stikken, wanneer zij haar liefde het zwijgen moest opleggen. Zij moet spreken, zingen, zelfs als ze alleen is. Gij zijt immers altijd daar om naar haar te luisteren en dat is haar voldoende. Haar stem bekoort God en een stem, die Hem zo aangenaam is, mag alles zeggen. Zij zingt dan ook met heel haar wezen. Zij is vredig, rustig en geordend bij alles wat zij zegt of doet; zij geeft aan alles een accent van zoetheid, harmonie en vrede, wat vreugde geeft aan God. Voor Hem klinkt dit alles als een zeer lieflijke en aangename stem.

Mijn God, hoe vindt de inwendige ziel haar inspanning beloond, wanneer zij U hoort bevestigen, dat al wat zij denkt, zegt, doet en lijdt, veranderd wordt in een welluidende stem, die tot U opstijgt en U verrukt ! Die stem is niet schreeuwerig, noch hard, niet onaangenaam en nog veel minder gemaakt. Maar zij heeft integendeel iets speels en bevalligs; iets krachtigs en zoets, iets harmonieus.

En als men dan bedenkt, dat andere zielen van wie de in- en uitwendige daden door hun volkomen overeenstemming met Uw Wil in eenzelfde melodie overgaan — hun stem met de hare verenigen, dan is er niet veel verbeeldingskracht nodig om, ver boven het lawaai der wereld uit, een onvergelijklijk schone symfonie te horen, die een ware echo en voorspel is van de eeuwige Lofzang.

Sluit U af naar de kant van de wereld en open het venster van uw ziel, dat uitzicht geeft op de Oneindigheid. Blijf dan zo lang mogelijk in deze mysterieuze eenzaamheid, turend naar die horizon zonder grenzen, al ziet gij ook nog niets, en adem met volle teugen de goddelijke lucht in.

Luister naar het gezang der stille, onbekende zielen, die God beminnen zoveel zij kunnen en dat aan Hem weten te zeggen zonder gedruis van woorden, alleen maar door het kloppen van hun hart, dat in vuur en vlam staat. In deze oneindige ruimte klinkt hun gezang zonder ophouden. Laat uw liefdezang zich met die van hen verenigen, met die van Maria en Josef, van de Engelen en Heiligen.

GOD EN DE ZIEL BRENGEN ELKAAR IN VERRUKKING

Gij hebt haar bemind, o God; Gij hebt haar Uw leven medegedeeld. Gij hebt haar geheel schoon gemaakt. Zij lijkt sprekend op U. Gij hebt haar betoverd; zij verrukt op haar beurt U. Nu zijt gij beiden als op zeer mysterieuze wijze verbonden door banden, die niet te zien zijn met lichamelijke ogen, noch met de ogen der verbeelding, en die niet te pakken zijn met de handen, en toch zo werkelijk, zacht en sterk zijn. Vrij en toch ook weer onweerstaanbaar is die aantrekkingskracht, die U beiden op elkaar gericht en met elkaar verenigd houdt, verrukt over elkaar en betoverd door elkaar. En de ziel is zich ervan bewust, dat haar aantrekkingskracht U gevangen houdt, zoals ook zij zich geheel van de Uwe doordrongen voelt, mijn God !

Wie zal zeggen, mijn God, hoe diep en krachtig deze aantrekking is ? Niets valt er buiten. Zij doordringt heel het wezen, zij gaat, bij wijze van spreken, door merg en been. Het is een vergoddelijking *ab intra*, van binnen uit. Men zou zeggen, dat Uw wezen, dat toch met niets zich vermengen kan, het wezen zelf van de ziel wordt. Zij deelt in Uw volheid, of beter misschien: zij wordt eraan deelachtig gemaakt. Dit is geluk zonder einde; dit is vrede, vreugde, kracht, veiligheid, licht, warmte en leven. Dit is alles. Het is meer dan alles. Het overtreft alles. Men ziet U in zijn binnenste. Men bezit U. Men smaakt U. Men is U. Het is om ervan te sterven. En nog is het slechts een dageraad, een begin. De horizon opent zich. Vergezichten zonder eind en onbedrieglijk. Het heden geeft met volle handen. Het vermogen der ziel om gelukkig te zijn schijnt er door uitgeput te worden. En toch: de toekomst zal nog meer geven !

NIETS BEHAAGT ZOZEER AAN GOD ALS EEN ZIEL, DIE ZICHZELF VERGEET

Maar niets is U verborgen, o God. Geen enkele beweging van de U minnende ziel ontgaat U. Men zou zeggen, dat Gij niets anders doet dan uitzien naar de geringste uiting van haar liefde tot U. Al hult zij zich nog zozeer in een sluier van stilzwijgendheid en bescheidenheid, om voor U, voor allen en voor haar zelf het weinige, dat zij voor U meent te doen, als het ware te verbergen, het helpt haar niet. Voor U bestaan er geen sluiers, mijn God ! De moeite die zij doet om haar geheim voor zich te bewaren, verhoogt nog de bekoorlijkheid van haar liefde. Niets is U meer aangenaam dan een ziel, die de stilte zoekt, zichzelf vergeet en alleen aan U wil behagen. Zij wordt het voorwerp van Uw welbehagen. Zij trekt Uw blik. Zij trekt vooral Uw hart aan. Gij bemint haar. Gij zegt dit haar ook. En bij ontelbare gelegenheden geeft Gij haar de duidelijke bewijzen van Uw Liefde. Ziel, wat zijt gij onder allen begenadigd, wie zal zeggen, hoe groot uw geluk is !

GOD ROEMT DE ZIEL OM HAAR SCHOONHEID

Niets is zoeter voor het hart van Uw bruid, o God, dan U zelf haar schoonheid te horen roemen. Van ijdelheid is hier geen sprake, allermint. Zij weet veel te goed, dat zij alles, wat zij bezit, van U heeft. Wat haar een genoegen is, dat is, U een genoegen te doen. Wat haar bekoort, dat is, U te bekoren. Iedere ziel, die begrijpt, wat Gij zijt, zou geen andere ambitie moeten hebben dan deze: Uw aandacht te trekken en deze vast te houden door haar werkelijke schoonheid.

Na veel last en moeite is Uw werk dan voltooid. Gij beschouwt haar, zij behaagt U, de goddelijke Kunstenaar. Gij verklaart dat zij volmaakt is en geheel schoon. Deze kostbare lof richt Gij tot elke ziel, wanneer zij Uw Hemel binnengaat. Maar Uw Liefde kan niet altijd dit ogenblik afwachten. Zij wil zich zo vroeg mogelijk uiten. Het kost haar moeite te zwijgen. Zij spreekt. Zij zegt één enkel woord, maar wat voor woord ! „Gij zijt schoon,

mijn vriendin, *Tota pulchra es, amica mea*, als het schoonste dat er op aarde te vinden is. Ik moet het U zeggen. Ik schrik er niet voor terug het te doen. Het is de waarheid. Uw hart staat open om dit te vernemen. Ja, Ik uw God, zeg U dit, twijfel hier geen ogenblik aan; gij zijt echt schoon. Gij zijt dat voor altijd. Verblijd U !" Er ligt overigens in Uw stem een accent, dat elke vergissing uitsluit. De ontroering, die de ziel tot in haar diepste grond aangrijpt, kan geen andere oorzaak hebben dan U. Gij alleen kunt in dit diepste centrum werken. Gij alleen kunt er zulk een vrede, zekerheid en geluk tot stand brengen. Aan de vruchten kent men de boom. Aan het werk de werkman !

Men mag zeggen, dat Uw genade, o God, „schoner is dan de schoonheid". Er ligt een oneindige bekoorlijkheid in. Wanneer zij een ziel overmeestert, deelt zij haar een fijne, doordringende, wonderlijke en ondefinieerbare bekoorlijkheid mede. Deze genade is vol zoetheid, harmonie en fijnheid, vol licht ook, maar een licht dat getemperd is en als het ware op de ziel ingesteld. In deze genade is niets stotends, niets, wat bevreemdt of dwingt. Zij beïnvloedt bijna zonder dat men het merkt. Zij omhult met een sfeer van vrede, stilte en heiligheid. Men bewondert haar zonder inspanning en zonder dat het verveelt. Zij doet zichzelf vergeten om nog beter gemaakt te kunnen worden. Zij is bescheiden en nederig in haar werken. Ja, de genade, Uw genade, is „schoner dan de schoonheid".

Maar de schoonheid en de bevalligheid van een inwendige ziel harmoniseren zeer goed met haar kracht. De inwendige ziel bezit een grote energie. Zij heeft de goede strijd gestreden en blijft die strijden. Zij is op verovering uit, zij weerstaat de duivel en zijn aanhang. Zij dwingt hen tot de terugtocht. Zij drijft hen op de vlucht. Zij bevrijdt hun ongelukkige gevangenen. Een inwendige ziel berokkent Uw vijanden, o God, meer schade dan honderd anderen, die niet zo zijn. Zij alleen is een geheel leger waard. Bovendien, zij strijdt niet alleen. Gij geeft haar altijd soldaten en goede soldaten. Zij leidt ze op. Zij zorgt voor hun vorming. Zij weet ze te bezielen met haar geestdrift. Zij geeft hun iets mede van haar energie. Zij zet hen aan tot de aanval. Zij verzekert hun tenslotte de overwinning. In alle tijdperken hebt Gij aan Uw Kerk enige van zulke strijdbare zielen gezonden, „geducht als een leger in slagorde", en deze hebben algehele redding gebracht als alles verloren scheen, „Heer, geef ons waarlijk inwendige zielen".

DE MAAGD MARIA UITVERKORENE VAN GOD

Voor een goed begrip van de dingen, o mijn God, moeten wij blijkbaar voor ogen houden, dat die ziel, zo bevoorrecht als geen tweede, die Gij in het Hooglied noemt: „mijn duif, mijn onbevleete", die bij geen enkele ziel jaloezie wekt, maar integendeel de bewondering en de lof van allen, de zoete en zuivere Maagd Maria, onze Moeder, is. Op haar zijn zonder enige restrictie en beperkingen Uw prachtige woorden van toepassing. Zij is Uw enige dochter, o aanbiddelijke Vader; zij is Uw Moeder, vol bekoorlijkheid. O Jezus, enige Zoon van de Vader, die onze Broeder geworden zijt door Haar, om ons te redden; zij is Uw allerheiligste Bruid, o Geest van Liefde, aan Wie zij het dankt Moeder te zijn, en toch de Maagd der maagden te blijven ! Er is geen zuiver schepsel, o H. Drievuldigheid, dat U zo dierbaar is als zij. Zij is Uw enig, Uw goddelijk uitverkorene.

Na het Hart van Jezus, is er niets kostbaarders te kennen, niets zoeters te beschouwen dan het Onbevleete Hart van de Allerheiligste Maagd. Het is een afgrond van volmaaktheid, schittering, schoonheid en genade, die elke beschrijving tart. Het Hart van Maria is het meesterwerk van de H. Geest. Het is verrijkt met alle volmaaktheden, met alle deugden.

Wij weten, dat onze Moeder vanaf het eerste ogenblik van haar ontvangenis de volle rijkdom der liefde bezat. In het eerste ogenblik van haar bestaan heeft Zij zich naar God gekeerd om met Hem volmaakt één te worden; doordat heel haar leven slechts de telkens nieuwe herhaling van deze daad was, in een telkens groeiende diepte en innigheid, werd haar liefde steeds groter. Haar hart is allerzuiverst, d.w.z niets minderwaardig is er in te vinden. De H. Maagd heeft vanaf het eerste levensmoment het vermogen ontvangen om volmaakt te beminnen. Zij heeft dit onmiddellijk in daad omgezet. Zij heeft geen zonde gekend en geen onvolmaaktheid.... Haar liefde tot de schepselen is slechts de uitbloeï van haar liefde tot God, en verstoort in niets haar onveranderlijke, haar allerheiligste zuiverheid. In Jezus bemint zij haar God, want Hij is zowel haar God als haar kind. Zij heeft de H. Joseph bemind, de H. Johannes, de H.H. Vrouwen, en alle mensen uit alle eeuwen der geschiedenis. Zij bemint al haar kinderen met een diepe en ware liefde, maar zij bemint hen in God.

OPGENOMEN IN GOD

Gedurende de harde beproevingen, die de inwendige ziel moet doorstaan om Uw liefde te veroveren, gedurende die lange perioden van Uw afwezigheid, o Jezus, is de inwendige ziel niet werkeloos gebleven.

Uit haar werken en vooral uit haar gedachten wist zij een zeer zoete en heerlijk geurige honig te bereiden. Zij biedt die U nu aan. Gij wilt die aannemen. Zij heeft de indruk, dat zij door U genuttigd, in U opgenomen wordt. Toch verliest zij niet wat zij heeft, noch het bewustzijn van wat zij is. Evenwel wordt zij Uw mysterieus voedsel, met geheel haar wezen, met al haar doen en laten. Zij wordt U, zonder dat Gij er, eigenlijk gezegd, iets bij krijgt. Zij verandert geheel. Zij wordt omgevormd in U. *Sed tu mutaberis in me* (H. Augustinus), Gij zult veranderen in Mij. Zeker, zij blijft wezenlijk wat zij is, en toch is zij niet meer dezelfde. Zij ziet, denkt, bemint, handelt als U, met U, in U. Al heeft er geen transsubstantiatie plaats, in ieder geval wordt zij omgevormd. Gelukkige en onuitsprekelijke omvorming!

Dagen lang heeft God zich aan de inwendige ziel als voedsel geschonken. Langzaamaan heeft Hij haar aldus in Hem veranderd. Maar er komt een tijd, waarop Hij bevindt dat zij geheel omgevormd is en, bij wijze van spreken, naar Zijn smaak is. Dan maakt Hij op Zijn beurt van de aldus vergoddelijkte ziel Zijn voedsel. Tevoren voelde zij zich inwendig versterkt door een voedsel, dat tegelijkertijd mysterieus en overheerlijk was. Zij smaakt diep in haarzelf een groot geluk, een geluk voor haar alleen, haar geluk. Het kwam haar zelfs voor, dat zij het uiterste van wat er hier op aarde aan geluk te genieten is, bereikt had. Dat was helemaal niet zo, zij ziet het nu in, Een nieuwe vreugde welde op uit haar hart. Zij geeft er zich rekenschap van, dat zij als het ware U, mijn God, tot voedsel dient. Uw geluk wordt haar geluk. Zij is er uitzinnig, dronken van, geheel buiten zichzelf. Zeker, de inwendige ziel weet heel goed, dat zij niets kan toevoegen aan Uw oneindig geluk. Toch is het haar in deze gezegende ogenblikken zó, alsof zij U pas gelukkig maakte. Niet alleen smaakt zij haar eigen vreugde, maar meer nog Uw vreugde, waarvan zij de oorzaak schijnt te zijn. Geen enkele vergelijking kan ook maar enigszins duidelijk maken wat zo'n geluk betekent. Men zou het geluk van de meest toegewijde moeder, die haar teder bemind kind voedt met het beste van haarzelf, en al haar geluk erin stelt, haar lieve kleine, die haar zo na aan het hart ligt, goed te doen, zich nog eindeloos zuiverder en hoger moeten voorstellen; men zou moeten denken aan Maria, Maagd en Moeder. En de vreugde van de inwendige ziel is niet van voorbijgaande aard. Zij raakt niet uitgeput. Hoe meer zij aan God geeft, des te meer geeft God aan haar. Hij is de onuitputtelijke bron der Liefde. Naarmate Hij zichzelf verzadigt, vervult Hij ook haar hart, en dit juist doet de vreugde van Zijn bruid ten top stijgen.

DE INWENDIGE ZIEL BLIJFT MIN OF MEER ONBEGREPEN

Zeer vele, ook zelfs vrome zielen, begrijpen niets van de vurige verlangens van de inwendige ziel, noch van haar ware toestand, die alleen haar woorden en daden kan verklaren. Moet men zich daarover verwonderen? Volstrekt niet. Om haar naar waarheid te beoordelen, zou men een grondige kennis moeten bezitten van de wonderbare uitwerkselen van de goddelijke Liefde, of zelf moeten lijden aan de kwaal, waaraan zij lijdt. Dit komt echter zelden voor. En nog zeldzamer is het ideële geval, dat speculatieve kennis samengaat met persoonlijke ervaring.

Een H. Joannes van het Kruis b.v. wordt schijnbaar niet aan iedere mensengeneratie geschonken. Al was het dan maar opdat men aan zijn leiding alle zielen zou kunnen toevertrouwen, die getroffen zijn door de kwaal der goddelijke Liefde. Zij moeten nu voor lief nemen, min of meer niet begrepen te worden.

Het is alsof men aan de inwendige ziel deze vraag stelde:

Wat heeft dan voor U uw Beminde meer te betekenen dan voor anderen. Zij zou dan kunnen antwoorden: „Ik weet niet hoe gij mijn Beminde ziet, maar ik vind Hem zo schoon. Hij bezit alle denkbare rijkdommen, Hij is geleerd, machtig, goed, vol liefde. Hij is fijngevoelig, mannelijk en sterk. Hij is vol tederheid, meer nog dan een moeder. Neen, niets ontbreekt Hem. Hoe meer ik Hem leer kennen, des te meer sta ik verbaasd over de eindeloze diepte van Zijn volmaaktheden. En dat alles bezit Hij in vrede, harmonie en ordelijkheid. Hij is zo eenvoudig, niet alleen in Zijn spreken en handelen, maar in Zichzelf ! Ik kan het niet nalaten naar Hem te schouwen en Hem te beminnen. Hij is de vreugde van mijn ogen en van mijn hart".